

Załącznik

do Uchwały Nr XXXIII/286/2021

Rady Gminy Gręboszów

z dnia 29.12.2021 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2024

Gręboszów, grudzień 2021 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	1
1. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024	1
2. Adresaci Programu	3
3. Regulacje prawne	3
3.1 Podstawa prawna	3
4. Zadania gminy w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	4
4.1. Zadania	4
5. Diagnoza społeczna	5
5.1. Demografia Gminy Gręboszów	5
6. Organizacja systemu wsparcia rodzin w Gminie Gręboszów	8
6.1. Pomoc społeczna	8
6.2 Asystent rodziny	15
6.3. Świadczenia rodzinne i zasiłki	16
6.4. Fundusz alimentacyjny	18
6.5. Świadczenia wychowawcze 500+	18
6.6. Placówka wsparcia dziennego	19
6.7. Karta dużej rodziny	19
6.8. Stypendia dla uczniów	20
6.9. Dowożenie dzieci do szkół	21
6.10. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, uzależnionych, współuzależnionych	21
7. Skala zjawiska	22
7.1. Zespół Interdyscyplinarny	22
7.2. Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie	24
7.3. Bezrobocie	26
8. Stan Zasobów	27
8.1. Zasoby Instytucjonalne	27
8.2. Zasoby kadrowe	27
9. Analiza SWOT	28
9.1. Analiza mocnych i słabych stron	28

9.2. Analiza szans i zagrożeń	30
10. Cele programu i przewidywane efekty	31
10.1. Cele Programu	31
10.2. Przewidywane efekty	31
11. Realizatorzy Programu	31
12. Termin realizacji Programu	32
13. Harmonogram realizacji Programu	32
14. Finansowania Programu	36
15. Monitoring i ewaluacja Programu	36
16. Podsumowanie	36

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, początkującą wszelkie działania właściwego funkcjonowania społeczeństwa. Jest podstawowym środowiskiem, które powinno zapewnić bezpieczeństwo dziecku oraz kształtować jego tożsamość. To w niej zostaje przekazana hierarchia wartości i ukształtowany kręgosłup moralny. Oddziaływanie rodziny na osobowość dziecka może być mniej lub bardziej świadome. Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny mają miejsce dysfunkcje, często prowadzą one do jej destabilizacji. Choroba alkoholowa, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych są głównymi przyczynami dezorganizacji życia rodziny, której nierzadko towarzyszy również problem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia. Zagadnienia te dotyczą wielu obszarów i mają złożony charakter. Spełnianie przez rodzinę wszystkich jej funkcji, w tym odnoszące się do dziecka, jest uwarunkowane czynnikami wewnątrzrodzinnymi i pochodzącymi z zewnątrz, które wpływają na nią pozytywnie lub negatywnie. Dlatego też różne podmioty starają się wspierać rodzinę i dzieci, przy zachowaniu zasady subsydiarności. Wsparcie to ma znaczenie przede wszystkim w sytuacjach, gdy rodzina i dziecko napotykają trudności. Wsparciem mogą być również objęte rodziny prawidłowo funkcjonujące. Wprowadzenie w odpowiednim czasie profilaktyki może zapobiec powstawaniu sytuacji kryzysowych. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022-2024 jest strategicznym dokumentem Gminy Gręboszów opracowanym w celu realizowania konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny.

1. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022 – 2024

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji, Gmina w ramach zadań własnych wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821; Dz.U. z 2021 poz. 159) ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenia go w odpowiednie narzędzia. W tym celu opracowuje 3 letni program wspierania rodzin, który jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie, angażującego w sposób optymalny zasoby Gminy. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy państwa. Niezbędne jest organizowanie w ramach gminnego systemu działań profilaktycznych, zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk, mających mieć wpływa na funkcjonowanie rodziny, działań wspierających i wzmacniających ją, a także korekcyjnych w sytuacji gdy nie spełnia ona swoich podstawowych zadań.

Zadania realizowane w ramach Programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale także całej rodzinie, również w sytuacji, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Jego celem jest pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych, a co za tym idzie, możliwość powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.

Bazując na doświadczeniach nabytych w trakcie realizacji poprzednich Programów Wsparcia Rodziny, szczególnie mocno w Programie akcentujemy potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Taką grupę

odbiorców wskazuje także preambuła do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której czytamy, że jest przyjęta: „*dla dobra dzieci które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami*”.

Niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec wsparcia rodzin na terenie Gminy Gręboszów i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz wspierania rodziny.

Dokument zawiera informacje o aktach prawnych dotyczących działań na rzecz wsparcia rodziny. W części diagnostycznej ukazano organizację systemu wsparcia rodziny w Gminie Gręboszów w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Urzędu Gminy w Gręboszowie, Szkoły Podstawowej w Gręboszowie, Publicznego Przedszkola w Gręboszowie oraz dane statystyczne będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie. Ponadto, ukazano również skalę zjawiska rodzin dysfunkcyjnych na terenie Gminy Gręboszów w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego. Przedstawiono również zasoby instytucjonalne i kadrowe oraz potrzeby w obszarze pracy z rodzinami. Powyższe dane posłużyły do przeprowadzenia analizy SWOT, na podstawie której wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Głównym celem programu jest rozwinięcie wielopłaszczyznowych działań zmierzających do kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz kształtowanie skutecznej współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rodziną.

Zakładając, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec wsparcia rodzin na terenie Gminy Gręboszów i będzie realizowany przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania działań na rzecz wspierania rodziny. Oczekuje się, że przyczyni się on do poprawy funkcjonowania rodzin.

Działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny obejmują lata 2022-2024. W przypadku występowania potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

2. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022- 2024 adresowany jest do rodzin z dziećmi mieszkających na terenie Gminy Gręboszów, a w szczególności do rodzin, które przeżywają trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zaplanowane w Programie działania będą miały zarówno charakter powszechny, wzmacniający funkcję rodziny, promujący wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu czy też wsparcie w postaci materialnej, jak też ofertę specjalistycznego poradnictwa. Część działań skierowana jest również do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą.

3. REGULACJE PRAWNE

3.1 PODSTAWĄ PRAWNĄ

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022-2024 oraz jego wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym do których należą:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834);
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268);
- 3) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111, z 2021 r. poz. 1162 i 1379);
- 4) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877, 1162 i 1379, z 2019 r. poz.55);
- 5) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 423, 432, 619, z 2020 r. poz. 875 i 2320, z 2019 r. poz. 1655, z 2021 r. poz. 1621 i 1834);
- 6) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176);
- 7) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, 1292 i 1559, z 2017 r. poz. 2217, z 2021 r. 1773, 1834 i 2120);
- 8) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- 9) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);

- 10) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- 11) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- 12) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2019 r. poz. 2020, z 2021 poz. 1038, 1243 i 1535);
- 13) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159 i 1006);
- 14) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- 15) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- 16) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 i 1818, z 2021 r. poz. 1162);
- 17) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- 18) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915);
- 19) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092);
- 20) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573).

4. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

4.1 ZADANIA

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy (art. 176):

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez Asystentów Rodziny;
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu w sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia Asystenta Rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola Asystenta Rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania Asystenta Rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach oraz ukierunkowuje działania w taki sposób aby można było osiągnąć zamierzone efekty.

5. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022-2024 jest analiza danych statystycznych o mieszkańcach Gminy, analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie, instytucji współpracujących i działających na rzecz dzieci i ich rodzin.

5.1. DEMOGRAFIA GMINY GRĘBOSZÓW

Gmina Gręboszów położona jest w północno-zachodnim krańcu powiatu dąbrowskiego. Naturalną granicą gminy od zachodu jest rzeka Dunajec, natomiast od strony północnej na

długości ok. 10 km gmina ograniczona jest płynącą z zachodu na wschód rzeką Wisłą, oddzielającą ją jednocześnie od województwa świętokrzyskiego.

Od wschodu omawiana Gmina graniczy z Gminami Powiatu dąbrowskiego, tj. z Gminą Bolesław i Olesno. Od strony południowej oraz zachodniej przedmiotowa gmina graniczy z Gminami Powiatu tarnowskiego:

- od południa - z Gminą Żabno,
- od zachodu - z Gminą Wietrzychowice.

Natomiast północna granica poprzez rzekę Wisłę jest jednocześnie granicą z województwem świętokrzyskim.

Powierzchniowo gmina Gręboszów należy do najmniejszych w województwie małopolskim. Przedmiotowa gmina zajmuje powierzchnię 48,63 km², co stanowi 9,23% powierzchni powiatu dąbrowskiego i około 0,3 % powierzchni województwa małopolskiego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności w Gminie Gręboszów w latach 2017-2021.

Tabela nr 1. Liczba ludności (w osobach) w Gminie Gręboszów w latach 2017-2021

	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021 /stan 30.06.2021 r./
Ogółem	3348	3333	3307	3272	3247
% Kobiety	51%	51%	51%	51%	51%
% Mężczyźni	49%	49%	49%	49%	49%

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 30.06.2021 r.

Z analizy powyższych danych wynika, że ogółem w Gminie w 2017 roku zamieszkiwało 3348 mieszkańców, a na dzień 31.12.2020 r. liczba mieszkańców wynosiła 3272. W roku 2020 kobiety stanowiły większość mieszkańców gminy Gręboszów stanowiło to 51 %, natomiast mężczyźni stanowili 49 % ogółu mieszkańców. W latach 2017-2020 liczba mieszkańców zmalała o 2,3 %.

Struktura ludności Gminy w 2020 r. przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 14 %, osoby w wieku produkcyjnym 64 %, a w wieku poprodukcyjnym 22 %. Poniższa tabela prezentuje liczbę mieszkańców w okresie 2017 – 2021 r. (stan na 30.06.2021 r.).

Tabela nr 2. Struktura ludności (w osobach) w Gminie Gręboszów w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 30.06.2021 r.
Liczba ludności gminy	3348	3333	3307	3272	3247
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	441	458	464	467	457
Osoby w wieku produkcyjnym	2239	2181	2141	2087	2066
Osoby w wieku poprodukcyjnym	668	694	702	718	724

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 30.06.2021 r.

Analizując dane wyraźnie zarysowuje się wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a następuje spadek osób wieku produkcyjnym.

W Gminie Gręboszów w 2020 roku 18 par zawarło związek małżeński. Poniższa tabela obrazuje ilość zawartych małżeństw w latach 2017-2020.

Tabela nr 3. Liczba zawartych małżeństw w Gminie Gręboszów w latach 2017-2020

Rok	Liczba zawartych małżeństw
2017	30
2018	25
2019	19
2020	18

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Analiza danych wyraźnie wskazuje spadek zawieranych małżeństw, od 2017 roku do 2020 liczba ta wynosi 40%.

W 2020 roku w Gminie Gręboszów urodziło się 21 dzieci. Poniższa tabela przedstawia liczbę urodzeń w latach 2017 - 2020 r.

Tabela nr 4. Liczba urodzeń w Gminie Gręboszów w latach 2017-2020

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.	Stan na 31.12.2020 r.
Liczba urodzeń	29	32	30	21

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Wraz ze spadkiem ogólnej liczby ludności w Gminie, spada również liczba urodzeń, w stosunku do 2019 roku wyniosło to aż 30%.

W Gminie Gręboszów mieszka obecnie 205 rodziny z dziećmi. Poniższa tabela przedstawia strukturę tych rodzin, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Tabela nr 5. Struktura rodzin w Gminie Gręboszów na dzień 31.12.2020 r.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin
z 1 dzieckiem	87
z 2 dzieci	79
z 3 dzieci	30
z 4 dzieci i więcej	9
RAZEM	205

Źródło: Dane statystyczne z Urzędu Gminy Gręboszów, wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy znajdują się przedszkole i szkoła, stwarzając rodzicom dobre warunki do wychowywania dzieci.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden opiekun dzienny, nie ma także żłobka. Należy jednak zaznaczyć, że o jego powstanie zabiegają władze Gminy Gręboszów.

Poniższa tabela prezentuje liczbę uczniów w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w latach 2017 – 2021.

Tabela nr 6. Liczba uczniów z terenu Gminy Gręboszów na lata 2017– 2021

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020	Rok szkolny 2020/2021
Liczba uczniów Szkoły Podstawowej	147	157	155	150
Liczba Uczniów Gimnazjum	46	27	-	-
Ogółem	193	184	155	150

Źródło: Dane statystyczne z Szkoły Podstawowej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2021 r.

Liczba uczniów wskazuje, że następuje systematyczny spadek dzieci realizujących obowiązek szkolny w Gminie Gręboszów.

W Gminie Gręboszów opieką również objęte są dzieci wieku przedszkolnym. Poniższa tabela prezentuje liczbę dzieci uczęszczających do przedszkola w latach 2017 – 2021, przedstawione dane wskazują wzrost liczby dzieci wieku przedszkolnym.

Tabela nr 7. Liczba dzieci uczęszczająca do Publicznego Przedszkola w Gręboszowie w latach 2017 – 2021

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020	Rok szkolny 2020/2021
Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Gręboszowie	47	50	50	54

Źródło: Dane statystyczne z Publicznego Przedszkola w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2021 r.

Szkoła i przedszkole prowadzone przez Gminę Gręboszów dysponują dobrze wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną.

6. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPARCIA RODZIN W GMINIE GRĘBOSZÓW.

Rodzina funkcjonująca prawidłowo stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród, których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów. Właściwy system wsparcia rodziny pozwoli jej przezwyciężyć trudności.

6.1. POMOC SPOŁECZNA

Ośrodki pomocy społecznej funkcjonują przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Są to jednostki odpowiedzialne za działania mające na celu udzielanie wsparcia jednostkom, rodzinom i środowiskom społecznym, które są dotknięte różnego rodzaju problemami społecznymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie udziela pomocy w następującej formie:

- finansowej,
- rzeczowej,
- usługowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej.

W 2020 r. pomocą społeczną udzielaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie objętych było łącznie 109 rodzin, liczących 266 osób, w tym 41 rodzin posiadających dzieci.

Poniższe tabele przedstawiają działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za lata 2018-2021 r. w zakresie danych dotyczących rzeczywistej liczby rodzin i osób objętych pomocą (tabela nr 8), powodów przyznawania pomocy (tabela nr 9 i 10), oraz typy rodzin objętych pomocą społeczną (tabela nr.11 i 12).

Tabela nr 8. Liczba rodzin i osób objętych pomocą przez GOPS w Gręboszowie w latach 2018 – 2021

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021 (VI)
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓLEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	153	156	147	79
Liczba rodzin ogółem	97	93	84	59
w tym na wsi	97	93	84	X
Liczba osób w rodzinach	271	235	211	138
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych-świadczenia pieniężne				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	61	73	69	46
Liczba rodzin ogółem	58	72	66	46
w tym na wsi	58	72	66	X
Liczba osób w rodzinach	138	190	189	123
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych-świadczenia niepieniężne				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	109	110	98	44
Liczba rodzin ogółem	67	68	64	34
w tym na wsi	67	68	64	X
Liczba osób w rodzinach	215	197	181	89
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	153	156	147	79
Liczba rodzin ogółem	97	93	84	59
w tym na wsi	97	93	84	X
Liczba osób w rodzinach	271	235	211	138
Pomoc udzielania w postaci pracy socjalnej OGÓLEM				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	X	X	X	X
Liczba rodzin ogółem	41	120	117	58
w tym na wsi	41	120	117	58
Liczba osób w rodzinach	89	284	296	143

Pomoc udzielania wyłącznie w postaci pracy socjalnej				
Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie	x	X	X	X
Liczba rodzin ogółem	14	27	25	9
w tym na wsi	14	27	25	X
Liczba osób w rodzinach	21	56	55	24

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2021 r

Kolejnymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Poniższe dane prezentują powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

Tabela nr 9. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Gręboszowie w latach 2018 – 2019

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2018 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2019 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	44	44	149	43	43	131
SIEROCTWO	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	5	5	37	0	0	0
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	5	37	0	0	0
BEZROBOCIE	27	27	79	31	31	86
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	47	47	97	36	36	71
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	65	65	150	60	60	119
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	14	14	61	16	16	66
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	5	5	14	6	6	15
RODZINY WIELODZIETNE	5	5	34	5	5	37
PRZEMOC W RODZINIE	1	1	3	1	1	2
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	5	5	13	2	2	3
NARKOMANIA	0	0	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO	1	1	2	1	1	1

ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO						
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	0	4	4	8
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	22	22	49

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Niepokojący jest fakt, że dużą grupę adresatów pomocy społecznej stanowią ludzie w wieku aktywności zawodowej, którzy z powodu braku lub podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie nie dysponują wystarczającymi środkami aby utrzymać rodzinę oraz osoby starsze i niepełnosprawne, które utrzymują się z niskich rent lub emerytur.

Brak stałych dochodów lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej. Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy w latach 2018 -2021 jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i tzw. ubóstwo.

Tabela nr 10. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Gręboszowie w latach 2020 – 2021

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN Dotyczy 2020 r.		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2021 r. do VI		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	w tym: NA WSI		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	40	40	129		X	
SIEROCTWO	0	0	0		X	
BEZDOMNOŚĆ	1	1	1		X	
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	7	7	47		X	
W TYM: WIELODZIELNOŚĆ	7	7	47		X	
BEZROBOCIE	28	28	80		X	
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	32	32	64		X	
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	62	62	142		X	
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	8	8	22		X	
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	4	4	10		X	
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0		X	
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0		X	

ALKOHOLIZM	1	1	1		X	
NARKOMANIA	0	0	0		X	
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0		X	
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0		X	
ZDARZENIE LOSOWE	1	1	2		X	
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0		X	
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0		X	

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie wg stanu na dzień 30.06.2021 r

W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie objął szeroko rozumianym wsparciem 97 rodziny, a w 2019 roku 120 rodzin. Natomiast 2020 roku pomocy udzielono 109 rodzinom liczących łącznie 266 osób, co stanowiło 8,1 % ogólnej liczby osób zamieszkujących w gminie. Szczegółowe zestawienie prezentują poniższe tabele.

Tabela nr 11. Typy rodzin objętych pomocą społeczną na lata 2018-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN Dotyczy 2018		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN Dotyczy 2019		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓŁEM o liczbie osób	97	97	271	120	120	284
1	37	37	37	52	52	52
2	15	15	30	31	31	62
3	7	7	21	4	4	12
4	21	21	84	19	19	76
5	10	10	50	9	9	45
6 i więcej	7	7	49	5	5	37
w tym o liczbie dzieci	45	45	196	44	44	182
1	14	14	42	13	13	32
2	18	18	79	19	19	78
3	9	9	46	8	8	42
4	2	2	12	1	1	6
5	1	1	7	2	2	14
6	0	0	0	0	0	0
7 i więcej	1	1	10	1	1	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM o liczbie dzieci	10	10	28	11	11	26
1	7	7	16	10	10	22

2	2	2	8	1	1	4
3	1	1	4	0	0	0
4 i więcej	0	0	0	0	0	0
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM liczbie osób	39	39	67	33	33	45
1	24	24	24	24	24	24
2	8	8	16	7	7	14
3	2	2	6	1	1	3
4 i więcej	5	5	21	1	1	4

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za 2018 r. i 2019 r.

Analizując powyższe dane wynika, że następuje niewielki spadek rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej.

Tabela nr 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN Dotyczy 2020		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓŁEM o liczbie osób	109	109	266
1	46	46	46
2	26	26	52
3	6	6	18
4	17	17	68
5	9	9	45
6 i więcej	5	5	37
w tym o liczbie dzieci	41	41	169
1	13	13	34
2	16	16	63
3	9	9	48
4	0	0	0
5	2	2	14
6	0	0	0
7 i więcej	1	1	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM o liczbie dzieci	11	11	25
1	10	10	22
2	1	1	3
3	0	0	0
4 i więcej	0	0	0

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM o liczbie osób	40	40	60
1	28	28	28
2	9	9	18
3	1	1	3
4 i więcej	2	2	11

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie za 2020 r.

Wśród rodzin korzystających w 2018 r. ze świadczeń pomocy społecznej było 45 rodzin z dziećmi. Stanowiły one 47 % ogółu rodzin objętych pomocą. W kategorii rodzin z dziećmi znajdowało się 13 rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) i 10 rodzin niepełnych. W 2020 r. liczba rodzin nieznacznie zmalała, ze świadczeń pomocy społecznej objętych było 41 rodzin z dziećmi. Stanowiły one 37,61 % ogółu rodzin objętych pomocą. W kategorii rodzin z dziećmi znajdowało się 12 rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) i 11 rodzin niepełnych. Pomoc udzielana osobom i rodzinom ma na celu przezwyciężenie ich trudnej sytuacji życiowej, której sami nie są w stanie pokonać. Rodziny były objęte pracą socjalną, poradnictwem specjalistycznym, pomocą rzeczową, w tym w formie korzystania z bezpłatnych posiłków oraz zasiłkami finansowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Gręboszowie realizuje także Program wieloletni pomoc państwa w zakresie dożywiania „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program został przyjęty Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu **"Posilek w szkole i w domu" na lata 2019–2023**, który polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udzielono wsparcia, w szczególności:

1. dzieciom i młodzieży,
2. osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, a w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W 2020 roku w szkole i przedszkolu na terenie Gminy Gręboszów dożywianych w formie posiłku było 60 dzieci. Ponadto w ramach programu Ośrodek udzielał pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Tą formą pomocy zostały objęte osoby starsze, chore, niepełnosprawne, rodzice uczniów korzystających z dożywiania w szkole, uczniowie szkół ponad podstawowych, a także dzieci młodsze, nie objęte obowiązkiem szkolnym, pozostające w domu pod opieką rodziców. Tą formą pomocy było objęte 181 osób.

Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 13. Liczba osób objętych pomocą w latach 2019- 2020 r. w ramach Programu wieloletniego „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.
Liczba dzieci objętych posiłkiem:	68	60
- Szkoła Podstawowa,	46	43
- Publiczne Przedszkole,	21	16
- SOSW w Tarnowie.	1	1
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek celowy na zakup żywności w tym :	54	58
- liczba osób objętych pomocą w tych rodzinach.	135	181
Liczba rodzin otrzymująca pomoc w formie produktów żywnościowych w tym:	3	2
- liczba osób objętych pomocą w tych rodzinach.	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2019 r. i 2020 r.

Ponadto rodziny z terenu Gminy Gręboszów objęte są pomocą w ramach realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), który jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Powyższy Program przyczynia się do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących w Gminie Gręboszów jest prowadzona przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 14. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w postaci artykułów spożywczych – pomoc żywnościowa w ramach POPŻ w 2019-2020 r.

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin	235	213
Liczba osób w tych rodzinach	495	427

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2019 r. i 2020 r.

6.2. ASYSTENT RODZINY

W Gminie Gręboszów w celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych udziela się wsparcia w formie usługi asystenta rodziny. Praca asystenta polega na wspieraniu rodzin, przede wszystkim poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym m.in. w zakresie prawidłowego wychowywania i opieki nad dzieckiem, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gospodarowania budżetem oraz funkcjonowania społecznego.

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa kompetencji rodzicielskich pozwalająca na powrót dziecka do rodziny naturalnej lub pozostanie w niej. Z rodzinami objętymi tą formą pomocy oprócz asystentów rodziny, ściśle współpracują również pracownicy socjalni. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 15. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2018 - 2020

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin	5	5	5
Liczba osób w rodzinach	17	17	17
Liczba dzieci w rodzinach	6	6	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2020

Rodziny objęte wsparciem w postaci asysty rodzinnej to rodziny wieloprotymowe. Trudności, z jakimi się borykają, w większości są tożsame z problemami będącymi powodem przyznawania rodzinom pomocy społecznej. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 16. Główne problemy rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób ogółem w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	2	7	2
Ubóstwo	1	5	1
Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba	3	11	4
Nadużywanie alkoholu	1	3	1
Bezrobocie	3	9	4
Przemoc w rodzinie	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za 2020 r.

6.3. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ZASIŁKI

Znacznym wsparciem dla rodziny są świadczenia przyznawane w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze i świadczenia rodzicielskie. Szczegółowe zestawienie prezentują poniższa tabela.

Tabela nr 17. Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w latach 2017 – 2020

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH				
Liczba świadczeń	3861	3587	3409	3170,00
Kwota świadczeń w złotych	476 023	419 377,36	381 907,70	337 067,99
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA				
Liczba świadczeń	11	22	17	13
Kwota świadczeń w złotych	11 000	22 000,00	17 000,00	13 000,00

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE				
Liczba świadczeń	129	121	134	137
Kwota świadczeń w złotych	181 374	178 717,00	211 910,00	250 710,00
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY				
Liczba świadczeń	642	658	670	652
Kwota świadczeń w złotych	98 226	104 004,00	127 017,60	140 727,00
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUNCZY				
Liczba świadczeń	46	63	59	65
Kwota świadczeń w złotych	23 920	33 438,00	36 040,00	39 680,00
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA				
Liczba świadczeń	67	60	56	39
Kwota świadczeń w złotych	34 806	32 200,00	34 220,00	23 780,00
ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE				
Liczba świadczeń	35	96	109	70
Kwota świadczeń w złotych	32 524	89 932,90	96 508,60	64 221,70

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie za lata 2017-2020

6.4 FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej – do ukończenia przez nią 25 roku życia. Natomiast kiedy posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty ustalonej ustawowo, o ile egzekucja alimentów przyznana wyrokiem sądu jest bezskuteczna.

Tabela nr 18. Wartości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2018 - 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO			
Liczba świadczeń	129	97	88
Kwota świadczeń w złotych	45 395,00	33 000,00	32 600,00

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2020

6.5. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 r. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie prezentują poniższa tabela.

Tabela nr 19. Liczba rodzin i dzieci objętych świadczeniem 500+ w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
Liczba rodzin Świadczenie finansowe 500+	160	210	197
Liczba dzieci w rodzinach objętych świadczeniem	284	366	350
Kwota wydatkowana na wypłatę świadczeń	1 497 100,20	1 885 187,50	2 115 362,58

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2020

Od 2022 roku następują zmiany w świadczeniach wychowawczych. Regulacja przewiduje zmianę podmiotu obsługującego świadczenia 500 plus, zmianę zasad składania wniosku o świadczenie oraz zmianę sposobu wypłaty środków beneficjentom. Gminy będą wypłacać przyznane świadczenia wychowawcze do 31 maja 2022 r., po tym okresie świadczenia wychowawcze będzie realizował ZUS.

6.6. PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

Istotną rolą wspieraniu rodziny i dziecka są placówki wsparcia dziennego zapewniające dziecku pomoc w nauce, organizują czas wolny, rozwijają zainteresowania, organizują zajęcia sportowe, zabawy, oraz prowadzą stałą pracę z rodziną dziecka. Na terenie Gminy Gręboszów funkcjonuje placówka wsparcia dziennego typu opiekuńczego dla 14 dzieci. Szczegółowe zestawienie liczby dzieci uczęszczających do Placówki prezentują poniższa tabela.

Tabela nr 20. Liczba dzieci objętych opieką przez Placówkę Wsparcia Dziennego w latach 2018-2020

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020
Liczba dzieci objętych pomocą przez Placówkę Wsparcia Dziennego w Gręboszowie	13	19	14

Źródło: Dane statystyczne z GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2020

Celem funkcjonowania Placówki było wspieranie rodziny w dążeniu do prawidłowego sprawowania jej podstawowych funkcji. Zajęcia były prowadzone zgodnie z opracowanym planem pracy opiekuńczo- wychowawczym na poszczególne miesiące roku. Priorytetem tych zajęć była umiejętna organizacja czasu wolnego. Uczenie wychowanków racjonalnego pożytkowania wolnego czasu jest czymś nieodzownym nie tylko tu i teraz, ale także w jego życiu w przyszłości. Aktywność fizyczna, umysłowa i emocjonalna to najlepsza alternatywa dla dziecka. Dzięki uczęszczaniu do placówki dzieci odkrywały swoje silne strony, nabierały poczucia własnej wartości. Dzieci mogły eksponować swoje uczucia poprzez wypowiedzi słowne, plastyczne, które dawały im również możliwość rozwijania własnego talentu.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, pracownikami socjalnymi, z Klubem Senior+ w Hubenicach, a także z placówkami oświatowymi, jednostkami organizacyjnymi gminy i podmiotami leczniczymi.

6.7. KARTA DUŻEJ RODZINY

Kolejnym wsparciem dla rodzin jest Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Od 2019 roku karta przysługuje rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. Szczegółowe zestawienie wydanych kart prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 21. Liczba rodzin i wydanych kart "Karta Dużej Rodziny" w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin	12	52	19
Liczba wydanych Kart	45	126	53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2020

6.8. STYPENDIA DLA UCZNIÓW

Wsparciem objęci są również uczniowie z terenu Gminy Gręboszów. Pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny czyli stypendia o charakterze socjalnym lub stypendia naukowe. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie tą formę pomocy realizują od 29.10.2019 r. Szczegółowe zestawienie przyznanej pomocy w formie stypendium prezentują poniższa tabela.

Tabela nr 22. Liczba rodzin i dzieci objętych świadczeniem - stypendium o charakterze socjalnym za latach 2019 - 2020r.

Wyszczególnienie	2019	2020
Liczba rodzin	19	23
Liczba dzieci w rodzinach objętych świadczeniem	34	43
Kwota wydatkowana na wypłatę	18 000,00	33 645,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za lata 2019-2020

Dodatkowo stypendia przyznawane są uczniom szkoły podstawowej za wyniki w nauce potwierdzone wysoką średnią ocen uzyskanych na koniec roku szkolnego z obowiązujących zajęć edukacyjnych, a także za osiągnięcia w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, konkursach artystycznych lub zawodach sportowych. Środki na ten cel pochodzą z budżetu Gminy.

Tabela nr 23. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendia za wyniki w nauce w latach 2018 – 2021

STYPENDIA ZA WYNIKI W NAUCE		
Rok	liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł
2018/2019	45	6 997,50
2019/2020	32	7 936,00
2020/2021	34	8 432,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z Szkoły Podstawowej w Gręboszowie za lata 2018-2021

6.9. DOWOŻENIE DZIECI DO SZKÓŁ

W przypadkach, gdy droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka przekracza odległości wymienione w ustawie, Gmina zapewnia dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice. Gmina zapewnia również dzieciom niepełnosprawnym wymienionym w ustawie bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu albo zwrot kosztów przejazdu dziecka zgodnie z umową zawartą między wójtem a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Tabela nr 24. Liczba dowożonych dzieci w latach szkolnych 2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021

Rodzaj dowozu dzieci	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2018/2019	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2019/2020	Liczba dowożonych dzieci w roku szkolnym 2020/2021
Dowóz dzieci autobusami i busami do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy.	168	142	138
Zwrot kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych na terenie gminy i poza teren gminy na podstawie umów zawartych między Wójtem a rodzicami.	-	-	-
Dowóz dzieci niepełnosprawnych busem do szkół i przedszkoli integracyjnych lub specjalnych poza teren gminy	4	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z Szkoły Podstawowej w Gręboszowie za lata 2018-2021

6.10. PUNKT KONSULTACYJNO – INFORMACYJNY DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE, UZALEŻNIONYCH, WSPÓLUZALEŻNIONYCH

Rodzinom i osobom, które przeżywają trudności z różnych powodów udzielana była pomoc w ramach funkcjonowania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, Uzależnionych, Współuzależnionych w Gręboszowie. Celem działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, Uzależnionych, Współuzależnionych jest zdiagnozowanie problemów w zakresie przemocy w rodzinie, osób uzależnionych oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług. Zadania w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, Uzależnionych, Współuzależnionych realizowane są przez specjalistów między innymi: psychologa, specjalistę psychoterapii uzależnień i współuzależnieni, pracownika socjalnego, a od 2021 roku prawnika.

Liczba porad udzielonych w latach 2018-2021 w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Gręboszowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Gręboszowie w latach 2018 – 2021

L.p.	Specjalista	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2018 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2019 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2020 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) do 31.10.2021 roku
1.	Psycholog	29	37	43	38
2.	Terapeuta ds. uzależnień	29	61	49	79
3.	Pracownik Socjalny	13	20	12	33
4.	Prawnik	-	-	-	18
OGÓLEM		71	118	104	168

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie za lata 2018-2021

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, Uzależnionych, Współzależnionych współpracuje z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy.

7. SKALA ZJAWISKA

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród, których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Te wszystkie zjawiska są głównymi przyczynami dezorganizacji życia rodziny, które prowadzą do jej destabilizacji.

7.1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujący w Gminie Gręboszów działa na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956). W jego pracach biorą udział przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- ✓ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ✓ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia

- pomocy w środowisku lokalnym,
- ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - ✓ tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych sprawach.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w latach 2018 – 2020.

Tabela nr 26. Dane statystyczne dotyczące pracy Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018 - 2020

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	13	9	5
Liczba szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego	1	3	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie za lata 2018-2020

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956). Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przemocy w rodzinie w latach 2018 – 2020.

Tabela 27. Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinach w latach 2018 – 2020

Przemoc w rodzinie Procedura „Niebieskiej Karty”	Liczba rodzin w 2018 r.	Liczba rodzin w 2019 r.	Liczba rodzin w 2020 r
Liczba założonych „NK” w tym: - rodzin z dziećmi	6 4	4 2	1 1
Liczba rodzin ogółem objętych działaniem Zespołu w tym: - rodzin z dziećmi	8 5	3 2	4 3
Liczba zakończonych „NK” na 31.12. w tym: - rodzin z dziećmi	6 4	3 7	2 2
Liczba nadal prowadzonych kart. w tym: - rodzin z dziećmi	2 1	3 2	2 1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie za lata 2018-2020

Z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. wynika, że nastąpił spadek liczby założonych „NK” w okresie ostatnich trzech lat, a szczególnie w rodzinach gdzie wychowują się dzieci.

7.2. GMINNA KOMISJA DS. PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GRĘBOSZOWIE

Uzależnienie od środków psychoaktywnych należy do coraz powszechniejszych problemów. Alkoholizm i narkomania są problemami wielowymiarowymi, powodują szereg szkód społecznych, zdrowotnych, prowadzą do przedwczesnej śmierci. Zażywanie środków psychoaktywnych wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, społecznych, a także zdrowotnych. Problem dotyka wszystkich grup społecznych, bez względu na region, wiek, wykształcenie i status finansowy.

Na terenie gminy Gręboszów istotną formą uzależnienia jest alkoholizm, który wiąże się z występowaniem takich objawów jak pogorszenie kontaktów między członkami rodziny, ubóstwo, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, konflikt z prawem. Alkoholizm jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym nie tylko dla samej osoby dotkniętej chorobą alkoholową. Towarzyszy mu, bowiem zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, która staje się niewydolna wychowawczo. Rodziny z problemem alkoholowym bardzo często funkcjonują na granicy ubóstwa, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dzieci.

Tabela 28. Dane statystyczne dotyczące liczby rodzin z problemem alkoholowym Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2018 – 2021

Problem alkoholowy	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021 / do X/
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	9	5	5	2
- w tym rodzin z dziećmi	5	1	1	1
Liczba wniosków dotyczących skierowania na leczenie	9	5	5	2
- w tym rodzin z dziećmi	5	1	1	1
Liczba osób skierowanych na leczenie	7	5	2	0
- w tym rodzin z dziećmi	3	1	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.10.2021 r.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na dzień 31.10.2021 r. w 2 rodzinach występował alkoholizm, w tym w 1 rodzinie wychowującej dzieci. Od 2018 roku następuje spadek liczby rodzin z problemem alkoholowym, w tym rodzin z dziećmi.

Na terenie Gminy Gręboszów działa powołana przez Wójta, Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która tworzy warunki do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Poniższa tabela obrazuje działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2018 -2021 roku.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w latach 2018 – 2020

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Liczba odbytych posiedzeń przez komisję.	4	8	8
2.	Liczba wydanych postanowień w sprawie wydania opinii dot. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	11	1	
3.	Wnioski skierowane do komisji o objęcie osoby przymusowym leczeniem odwykowym ogółem:			
	w tym przez:			
	- Komendę Powiatową Policji w Dąbrowie Tarnowskiej	4	2	4
	- Rodzinę,	4		1
	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie,	1		
	- Prokuraturę Rejonową w Dąbrowie Tarnowskiej,	2	3	
	- Kuratorską Służbę Sądową.	1	1	

4.	Liczba osób skierowanych na badania przez biegłych sądowych (psychiatrę i psychologa).	10	5	2
5.	Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej o orzeczenie obowiązku poddania się obowiązkowi leczenia odwykowego.	10	5	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie, wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, której zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

7.3 BEZROBOCIE

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy Gręboszów wykazuje tendencję spadkową. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące osób bezrobotnych w latach 2017 - 2021.

Tabela nr 30. Dane dotyczące osób bezrobotnych w latach 2017-2021

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021/stan na 31.10.2021/
Bezrobotni – ogółem		108	94	95	94	69
w tym	mężczyźni	49	33	36	33	18
	kobiety	59	61	59	61	51
Bezrobotni długotrwale – ogółem		68	53	56	51	46
w tym kobiety		43	38	39	39	39
Osoby zarejestrowane z prawem do zasiłku - ogółem		15	12	15	13	12
w tym kobiety		9	6	7	9	6

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy, wg stanu na dzień 31.10.2021 r.

Dane wyraźnie wskazują, że od 2017 roku następuje niewielki spadek osób bezrobotnych z terenu Gminy Gręboszów. W dalszym ciągu kobiety stanowią większą liczbę w rejestrze osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku stopa bezrobocia dla powiatu dąbrowskiego wyniosła 11%, a dla województwa małopolskiego wynosi 5,3%.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

8. STAN ZASOBÓW

Zasoby w Gminie Gręboszów umożliwiające realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022- 2024.

8.1. Zasoby Instytucjonalne

- Oświata – szkoła i przedszkole;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Placówka Wsparcia Dziennego;
- Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, Uzależnionych, Współuzależnionych;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Koła Gospodyń Wiejskich;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej;
- Sąd Rodzinny w Dąbrowie Tarnowskiej;
- Organizacje Pozarządowe.

8.2. Zasoby kadrowe

- Pracownicy Socjalni;
- Pedagodzy Szkolni;
- Psycholog;
- Przewodniczący i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Dyrektor Szkoły Podstawowej i Dyrektor Przedszkola;
- Nauczyciele;
- Lekarze i Pielęgniarki Środowiskowe;
- Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej;
- Kuratorzy Sądowi.

9. ANALIZA SWOT

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne. Jednak najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT, która opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. W niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Gręboszów. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona również nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu pomocy społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną władz samorządowych. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej strefy z polityką centralną państwa, ale uwzględnić należy czynniki stymulujące do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy.

Wnioskowanie szans i zagrożeń w przedstawionej powyżej części dokumentu oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron.

9.1. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON

Zebranie materiału informacyjnego i przeprowadzenie szeregu konsultacji pozwoliło na sporządzenie diagnozy problemów społecznych w gminie Gręboszów i opracowanie analizy SWOT. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

MOCNE STRONY – STRENGTHS- UTRZYMAĆ	SŁABE STRONY- WEAKNESSES- ZLIKWIDOWAĆ
<ul style="list-style-type: none">• Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału kadrowego w realizacji zadań z zakresu problematyki wspierania rodziny,• Istniejący Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w GOPS Gręboszów,• Znajomość zasobów środowiska lokalnego,• Zapewnienie kadrze GOPS szkoleń,• Działalność na rzecz rodzin, instytucji oraz placówek oświatowych,• Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego,• Otwartość na współpracę,	<ul style="list-style-type: none">• Nie wystarczający przepływ informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,• Brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinie,• Ograniczony dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, szczególnie prawnego,• Brak żłobka na terenie gminy,

<ul style="list-style-type: none"> • Aktywna działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego oraz Zespołu Interdyscyplinarnego, • Aktywna działalność GKRPA • Baza instytucji wspierających rodzinę w szczególności GOPS, Oświata, Policja, Sąd, PCPR, • Szeroka działalność Gminnego Ośrodka Kultury oraz Biblioteki, • Funkcjonowanie placówki służby zdrowia na terenie gminy, • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, • Opracowane Procedury związane z bezpieczeństwem pracowników i klientów z uwagi na COVID -19. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczony dostęp do bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, • Brak organizacji pozarządowych wspierających dzieci i rodzinę na terenie Gminy, • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie • Mentalność małych środowisk-stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów, • Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwycięzeniu sytuacji kryzysowych, • Brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego, • Niski poziom świadomego rodzicielstwa, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, • Ograniczona liczba czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów, • Brak przekonania w społeczności lokalnej do potrzeby szczepienia z uwagi na COVID -19.
--	---

9.2. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

SZANSE – OPPORTUNITIES - WYKORZYSTAĆ	ZAGROŻENIA – THREATS – ZAPOBIEC
<ul style="list-style-type: none"> • Objęcie większej liczby rodzin opieką przez asystenta rodziny, • Dalsza działalność Placówki Wsparcia Dziennego w Gręboszowie, • Wzrost świadomości w zakresie wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, • Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, • Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia, • Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem, • Realizacja wspólnych projektów edukacyjno-wychowawczych ukierunkowanych na zapobieganie i niwelowanie agresji wśród dzieci, • Realizacja programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, • Zwiększanie monitoringu zachowań niepożądanych wśród uczniów, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny, • Pozyskanie rodzin wspierających, • Powstawanie stowarzyszeń wspierających dzieci i rodzinę na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone wsparcie w sprawach opiekuńczo – wychowawczego dla rodziców – mniejsze szanse rozwojowe dzieci, • Wzrost kosztów utrzymania rodziny, • Wypalenie zawodowe pracowników, • Poczucie bezradności i bierności rodzin w rozwiązywaniu problemów, • Problemy alkoholowe członków rodzin, • Stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dotyczące GOPS jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego, • Zagrożące i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, • Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, • Ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczych rodziny, • Syndrom „dziedziczenia” biedy, • Rozszerzenie zjawisk patologicznych, np. agresja, przemoc, wandalizm, uzależnienia, • Cedowanie nowych zadań na samorządy gminne bez zapewnienia środków finansowych na ich realizację, • Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny oraz pomoc społeczną.

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników GOPS i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie. Podsumowując powyższą analizę można stwierdzić, że dominują zarówno mocne, jak i słabe strony związane z pomocą dziecku i rodzinie. Wiele jest również zagrożeń. Jednakże korzystając z szans można wiele zmienić w tej dziedzinie.

Cały Program opiera się na ściślejszej współpracy i współdziałaniu służb z osobami, rodzinami dla, których został opracowany. Należy również uwzględnić fakt, iż Program dotyczy pracy z rodzinami, których działania trudno przewidzieć. Zatem mimo, iż z analizy SWOT wynika, że przewidziane działania w oparciu o posiadane zasoby, powinny stanowić podstawę do skutecznych działań, to jednak nie przewidywalność czynnika ludzkiego może całkowicie zmienić prognozy.

10. CELE PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY

10.1. Cele Programu

CEL GŁÓWNY:

„Rozwinięcie wielopłaszczyznowych działań zmierzających do kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz kształtowanie skutecznej współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rodziną”.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny.

Cel 3. Zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Cel 4. Wsparcie dzieci i młodzieży w edukacji oraz rozwijanie form organizacji wolnego czasu.

10.2. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- ograniczenie dysfunkcji rodziny;
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, poprzez dostępność różnorodnych zajęć w ramach organizacji czasu wolnego;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin;
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

11. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Policja;
- Sąd;

- Prokuratura;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Placówki oświatowe;
- Placówki służby zdrowia;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Gminna Biblioteka Publiczna.

12. TERMIN REALIZACJI

Wdrażanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 rozpocznie się po jego przyjęciu przez Radę Gminy Gręboszów i będzie kontynuowany do roku 2024. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

13. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY GRĘBOSZÓW W LATACH 2022 – 2024.

CEL 1 ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI ORAZ ROZWIĄZYWANIE JUŻ ISTNIĄCYCH			
Nazwa zadania	Termin realizacji	Osoba/podmiot realizujący	Miernik
Podejmowanie działań profilaktycznych: – realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych - prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych , - promowanie zdrowego stylu życia -organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu	2022-2024	Placówki oświatowe, GKRPA, GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Biblioteka	liczba projektów /kampanii, liczba odbiorców/uczestników w
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz analiza zjawisk rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną	2022-2024	Pracownicy socjalni GOPS Gręboszów	Przyczyny udzielania pomocy, liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych
Realizacja pracy socjalnej polegającej na wzmacnianiu lub odzyskaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2022-2024	Pracownicy socjalni GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej, Liczba zawartych kontraktów socjalnych

Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. udział w Programie Korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, podjęcie terapii, leczenia odwykowego.	2022-2024	GOPS Gręboszów, placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba osób które podjęły terapię, Liczba osób które ukończyły terapię
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci ewentualnie zostaną umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2022-2024	GOPS Gręboszów, GKRPA, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, Liczba rodzin do których dzieci powróciły
Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny		GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz zjawiskiem przemocy.	2022-2024	GOPS Gręboszów, GKRPA, PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych wsparciem, Liczba założonych „NK” Liczba osób skierowanych na leczenie
Zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	2022-2024	GOPS Gręboszów	Liczba rodzin objętych pomocą, Liczba dzieci korzystających z dożywiania lub innych form wsparcia.
CEL 2. WZMACNIANIE ROLI I FUNKCJI RODZINY			
Zapewnienie wsparcia rodzinie mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie: - asystenta rodziny; - rodziny wspierającej.	2022-2024	GOPS Gręboszów	Liczba rodzin którym przydzielono asystenta rodziny/rodzinę wspierającą, Liczba rodzin, które pozytywnie zakończyły współpracę
Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej (pomoc finansowa i rzeczowa)	2022-2024	GOPS Gręboszów, UG Gręboszów	Liczba rodzin objętych pomocą, Liczba dzieci objętych dożywianiem

			Liczba rodzin korzystających z programów rządowych
Organizowanie grup wsparcia lub/i samopomocowych dla rodzin przeżywających trudności w prawidłowym realizowaniu kompetencji rodzicielskich mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.	2022-2024	GOPS Gręboszów, Placówki Oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba spotkań, Liczba uczestników
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów	2022-2024	Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie	Liczba programów, różnorodnych zajęć, Liczba osób które otrzymało stypendium szkolne
CEL 3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG W ZAKRESIE OPIEKI I PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO			
Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin	2022-2024	GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, PCPR, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów.	Liczba rodzin/osób
Rozszerzenie dostępu do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, praca socjalna)	2022-2024	GOPS Gręboszów, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów	Liczba rodzin/osób korzystających z poradnictwa, Liczba udzielonych porad, Liczba specjalistów
Objęcie większej liczby rodzin opieką przez asystenta rodziny	2022-2024	GOPS Gręboszów	Liczba zatrudnionych Asystentów Rodzinnych, Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny
Zapewnienie miejsc w przedszkolach	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki oświatowe	Liczba miejsc, Liczba dzieci
Realizacja Aktywizacji i Integracji społecznej osób-rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	2022-2024	GOPS Gręboszów, PUP Dąbrowa Tarnowska, Organizacje pozarządowe,	Liczba programów, Liczba osób

Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych.	2022-2024	GOPS Gręboszów, Organizacje pozarządowe,	Liczba rodzin/osób objętych pomocą.
CEL 4. WSPARCIE DZIECI I MŁODZIEŻY W EDUKACJI ORAZ ROZWIJANIE FORM ORGANIZACJI WOLNEGO CZASU.			
Wsparcie rodziców w zakresie poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego,	2022-2024	Placówki oświatowe GOPS Gręboszów, GKRPA, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w GOPS Gręboszów, instytucje samorządowe i państwowe, organizacje pozarządowe.	Liczba udzielonych porad, Liczba zorganizowanych zebrań dla rodziców na temat wychowania i profilaktyki.
Działania w zakresie wychowywania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży (realizacja programów edukacyjnych)	2022-2024	Placówki oświatowe GKRPA, instytucje samorządowe i państwowe, organizacje pozarządowe.	Liczba zrealizowanych programów edukacyjnych,
Udzielanie stypendium zasiłków szkolnych.	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki oświatowe, GOPS.	Liczba uczniów korzystających ze stypendiów
Udzielanie pomocy w formie sprzętu komputerowego	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki oświatowe,	Liczba uczniów korzystających ze sprzętu komputerowego
Organizowanie w szkole zajęć wyrównawczych oraz kółek zainteresowań.	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki oświatowe,	Liczba zajęć wyrównawczych, Liczba kółek zainteresowań.
Kształcenie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zagrożonych dysfunkcją.	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki oświatowe,	Liczba dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zagrożonych dysfunkcją.
Organizowanie pikników rodzinnych, dożynek gminnych, uroczystości patriotycznych upamiętniających lokalnych bohaterów itp.	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie	Liczba zorganizowanych uroczystości i imprez gminnych. Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych.
Organizowanie wydarzeń kulturalnych, będących atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu dla całych rodzin np. wycieczki krajoznawcze, rajdy, spacery itp.	2022-2024	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie	Liczba zorganizowanych rajdów, Liczba zorganizowanych wycieczek
Organizowanie form spędzania czasu wolnego w postaci warsztatów rozwijających umiejętności artystyczne, np.	2022-2024	Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie	Liczba zorganizowanych warsztatów,

warsztaty plastyczne, muzyczne.			Liczba uczestników warsztatów
Organizowanie przez piłkarskie kluby sportowe zajęć na boiskach sportowych	2022-2024	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie	Liczba klubów sportowych, Liczba wydarzeń sportowych

14. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie zadań zawartych w Programie Wspierania Rodziny na lata 2022- 2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Gręboszów, środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny oraz w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

15. MONITORING I EWALUACJA PORGRAMU

Gminny Program Wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.

16. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określony w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gręboszów. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.